

Vertwijfeling en bekommering; hun oorzaak en gepaste geneesmiddelen.

Dat er in Gods kinderen, die waarlijk in de staat van de genade zijn, veel bekommeringen plaats kunnen hebben en waarlijk maar al te veel gevonden worden, bewijs ik:

(1) In het algemeen uit Gods Woord, dat ons leert, dat de weg naar de hemel een nauwe weg is, en de poort eng, Matth. 7:13 14; dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, 1 Petrus 4 : 18; dat men strijden moet om in te gaan, Lukas 13 : 24.

(2) In het bijzonder leert het ons, dat er een zwak en een sterk geloof is. Er zijn zowel gekrookte rieten als eikenbomen, waaruit volgt, dat de één met meer schudding en twijfelmoedigheid leeft dan de ander.

(3) De voorbeelden van voorname heiligen, die zo getwijfeld hebben, bevestigen het. David zelfs bad om de vrijmoedige geest en om de vreugde van Gods heil, ten bewijze dat hij die miste, Psalm 51 : 14, en Psalm 30 : 8: "Als Gij Uw aangezicht verbergt, werd ik verschrikt." Dus klaagde Asaf in Psalm 77 : 8 10: "Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt. Zal dan de Heere in eeuwigheid verstoten en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Dit krenkt mij." Hoe klaagde Heman, Psalm 88 : 16: "Van der jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw vervaarnissen; ik ben twijfelmoedig." En dat blijkt uit zo veel klachten van de heiligen over verberging van Gods aangezicht en daaruit voortkomende duisterheden, als Psalm 13 : 2; en in de kerk, Psalm 102:4 9, en dergelijke.

(4) De ervaring van alle tijden leert het mede.

- Velen van Gods kinderen wandelen in hun eerste overgang wel eens in het licht en met veel vertroosting en blijdschap, vooral zo zij op een aangename en beminnelijke wijze geleid worden. Maar komen zij eens wat verder, als God de invloeden van Zijn genade wat intrekt, als de satan begint te tonen, dat hij een vijand is, en de verdorvenheden, welke in die eerste ijver scheen tenonder gebracht te zijn, weer levendig worden, dan worden zij duister; dan beginnen zij te denken: wie weet of het nog wel ooit oprecht geweest is? Want zij hebben nog niet geleerd door geloof te leven, maar wel door gevoel.
- Anderen leven van het begin af in veel duisterheid. Zij durven niet geloven, dat hun overtuiging waarheid is; zoals de dagelijkse ervaring ons leert.

Het blijkt dan, dat het waar is, dat er bekommeringen in Gods kinderen plaats hebben, en dezen onderscheiden wij tweezins:

- Of hen, die nog maar eerst beginnen en waar men de gegronde hoop van heeft, dat God met Zijn Geest in hen werkt, maar die gedurig geschud worden, of het wel waarheid is.

- Of hen, die langer op de weg zijn geweest en voorheen wel eens in het licht hebben gewandeld, maar nu in veel duisterheid en naarheid heengaan.

In dezen kunnen de twijfelingen aangemerkt worden als een onverwachtse inval, dat hen, hoewel teer en hartelijk voor God levende in de oefening van geloof en liefde, op het onverwachtst door de satan als een pijl in het hart wordt geworpen: wie weet, of u wel oprecht zijt, of uw geloof wel het rechte is? Maar door het licht, dat hen bestraalt, en gewoon zijnde door het geloof te leven, wijzen zij dat van de hand. En hoewel het hen voor die tijd wel eens beroert en in verwarring brengt, werkt het nochtans daarna ten goede om hen meer te bevestigen.

Dit ondervond David wel eens. Als bij hem 's avonds het geween vernachtte, was er 's morgens gejuich, Psalm 30 : 6; waarom hij in datzelfde vers zegt: "Een ogenblik is er in Zijn toorn; maar een leven in Zijn goedgunstigheid."

Dan zijn er ook anderen, die doorgaans zeer duister leven en waarbij het klagen een kwijnende ziekte is geworden; dikwijls drukt hen zoveel, dat zij het hoofd nauwelijks boven water kunnen houden. En op dezen hebben wij voornamelijk het oog.

2. Laat ik nu, **ten tweede, de voornaamste gronden van twijfeling eens voorstellen naar de verscheidene onderwerpen, in welke die plaats hebben, en wel:**

A. In eerstbeginnende christenen, die eerst op de weg komen en nog nooit verzekerd zijn geweest, zijn de gronden van twijfeling de volgende.

a. *Zij vrezen, dat hun overtuiging de rechte niet is*, omdat het niet met die naarheid en beroering is, die zij zien en horen van anderen, wie de zonden als een slagorde onder het oog worden gebracht, die God zien in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid en die de hel voor zich als geopend zien. Zo, denken zij, moest het met hen ook geweest zijn, en dat zoveel te meer als zij zien op hun zonden, die in hun natuurstaat zeer groot, ja boven die van anderen zijn geweest. Zij hebben volop de wereld gediend en zij zijn vijanden geweest van God en Zijn dienst, ja, zij hebben zich misschien wel aan buitensporigheden schuldig gemaakt. O, denkt zulk één, hoe zou het mogelijk zijn, dat ik zo gemakkelijk zou bekeerd worden, terwijl burgerlijke, godsdienstige mensen dikwijls als langs de rand van de hel geleid worden. En dus willen zij wel een evenredigheid hebben tussen hun zonden en hun overtuigingen, eer zij durven geloven dat het waarheid is.

b. Anderen zijn *bekommerd omdat zij de tijd en plaats van hun verandering niet kunnen noemen*, zoals velen, die dag, uur en ogenblik, bij welke gelegenheid, of ziekte, of onder een predikatie of aanspraak, noemen kunnen, wanneer God hen in het hart heeft getroffen. Maar dit weten zij niet. Zij leefden van jongsaf met een ontwaakt geweten; zij werden burgerlijk, ja godsdienstig opgevoed; zij hadden nooit gelegenheid om diep in de wereld ingewikkeld te worden, maar voegden zich al van jongsaf bij de Godvruchtigen, zonder dat nochtans het hart waarlijk veranderd was. Wanneer God nu daarna in het hart door Zijn Geest werkt, durven zij niet besluiten, dat het ware genade is; vooral als het werk stilletjes en bedaard is toegegaan, zonder veel naarheid, dat het allengskens werd overgehaald tot God en Zijn dienst. Dan vrezen zij, dat het maar vruchten van een beschaafde opvoeding zijn, van een zacht humeur, van een natuurlijke afkeer van de wereld, in hen begon. En ik erken, dat zulken het goede over zichzelf niet altijd zo gemakkelijk kunnen besluiten, en dat zij, als het hun bestreden wordt, al klare kentekens nodig hebben om er zich mede gerust te stellen.

c. De bekommering van anderen komt daaruit voort, dat zij, hoewel in de wereld levende, *niet plotseling en ineens zijn bekeerd, maar dikwijls zeer langzaam*. Niet aan de zijde Gods, want de eerste levendmaking geschiedt in één ogenblik, maar aan hun zijde. Zij kregen onder de godsdienst al menige slag op het geweten, die lang afgekeerd, verzet en tegengegaan werd. Bij elke gelegenheid klopte God al weer eens aan het hart, maar dit werd niet opgevolgd. Er was wel een voornemen, dat men anders zou gaan leven, maar dat werd opnieuw gestuit en niet gevolgd door een dadelijk overgeven van zichzelf aan God en Christus. Totdat God hen eindelijk te machtig werd en het hart geheel en al overhaalde om Hem te dienen. Nu zullen dezen er zeer over bekommerd zijn of hun werk wel waarheid is. Want, zeggen ze, ik was voor deze óók zo nabij overtuigd en al nader dan ik nu geweest ben; en het is weer overgegaan. Wie weet of het nu beter is? Misschien als dezelfde gelegenheid tot zondigen mij andermaal voorkwam, dat ik opnieuw dezelfde zou zijn.

d. Anderen zijn bekommerd, *dat zij de zonde tegen de Heilige Geest gedaan hebben*; en dan, denken zij, is er toch geen vergeving. Of men al berouw heeft, of men bidt, smeekt en worstelt om genade, het is alles vruchteloos. Want Christus zegt: "die zonde zal niet vergeven worden", Matth. 12 : 32. En hier gaat al dikwijls een list van de duivel mede gepaard, om zo'n bekommerde te doen stilzwijgen, dat hij dit aan niemand zal openbaren. Och, zegt hij, dat is te gruwelijk, dan dat iemand het weten zou! En met die gedachten kan een ziel lang worstelen en bezwaard gaan, terwijl zij, indien ze die bezwaren aan anderen bekend maakte, er van ontheven zou kunnen worden.

e. Sommigen vrezen, *dat zij niet uitverkoren zijn*, en zo zij niet uitverkoren zijn, zullen zij toch niet zalig worden. En die kommer maakt hen niet alleen moedeloos, maar ook werkeloos, zodat zij de handen slap laten hangen, want alles is dan toch vergeefs.

f. Anderen - en dat heeft nog meer plaats in meer volwassenen - *vrezen, dat het voor hen te laat is*, dat zij te lang hebben gewacht en hun beste tijd en krachten hebben versleten in de dienst van de zonde en van de wereld, en dat God hen nu niet aannemen zal. En dat toch is de list van de duivel. Als de mensen nog jong zijn, dan zegt hij: het is nog tijd genoeg; wilt ge uw beste leeftijd zo treurig leven? Men moet ook wat van de vreugd van de wereld hebben. Als u tot wat meer jaren komt, dan is het tijd om aan de dood en de eeuwigheid te denken! En als zij dan oud worden, is het: nu is het te

laat; om hen dan te beroeren.

Dit zijn de voornaamste gronden van bekommering, die zich opdoen in eerst overtuigden, waarvan men hoopt, dat hun overtuiging hen op de rechte weg zal brengen.

(..)

3. Nu moet ik ten derde tegen al deze kwalen gepaste geneesmiddelen aan de hand geven, om zulke klagende, bekommerde en door onweder voortgedreven zielen terecht te helpen, opdat zij meer bemoedigd hun weg mogen bewandelen. Ik zal elk dezer zwaarigheden in het bijzonder beschouwen.

A. In eerstbeginnende christenen ontstond hun bekommering:

(1) Omdat hun overtuiging met niet meer naarheid en beroering is vergezeld geweest, zoals het in anderen wel gebeurt.

Maar ik zeg:

a. *Leer toch onderscheiden acht geven op de wegen Gods.* God leidt al Zijn kinderen niet op dezelfde wijze. De één wordt door een bitter Mara, en de ander door een lieflijk Elim naar Kanaän geleid. Ja, soms zal God wel zulken, die het meest buitensporig in de zonden geweest zijn, op het lieflijkst lokken en nodigen tot Zijn gemeenschap, en hun niet meer gezicht van hun zonden en overtuiging geven, dan zij nodig hebben om hen tot Jezus te brengen; ja van het begin hunner overtuiging af het oog op Jezus en Zijn algenoegzaamheid doen vestigen, waardoor alle naarheid wordt weggenomen. En anderen, die burgerlijk hebben geleefd, ja godsdienstigen zedig waren, worden wel eens door zo'n nare weg geleid, dat ze als het ware de spranken van de hel in hun consciëntie gevoelen. Waardoor de Heere hun wil leren, dat het steunen op eigen gerechtigheid even verfoeilijk voor Hem is als openbaar in de zonde te leven. Leert dan tot uw bemoediging de verscheidene wegen Gods kennen.

b. *Meet uzelf nooit aan anderen*, denkende: die zijn zo en zo naar geweest, en daarom moet ik zo zijn; want de bevinding van een ander is onze regel niet, maar het Woord van God. Nu leert Gods Woord nergens hoe groot en hoe naar de overtuigingen moeten zijn, maar als iemand verlegen is, wordt hij gewezen naar Christus. Dat is de enige weg, het geloof in Hem. Blijf dan niet staan op de grootheid van uw overtuiging, maar op de waarheid daarvan.

U zult zeggen: dat is wel gezegd, op de waarheid; maar hoe weet ik dat het waarheid is? Dat is al mijn kommer!

Wel, zou u durven ontkennen, dat uw overtuigingen u hebben gebracht tot Christus? Zag u niet zóveel in uw zonden, dat u geloofde dat u Jezus nodig had en zonder Hem voor God niet kon bestaan? Ja dreef, het gezicht van uw zonden u niet als een ellendige tot Hem, om het leven van uw ziel bij Hem te zoeken?

Zegt u: ja, dat durf ik niet ontkennen, dat Jezus mij dierbaar en geheel dierbaar is?

Wel, dan verzeker ik u, dat uw overtuiging groot genoeg is. Want dat is het doel er van, als ze een mens als een ellendige naar Jezus drijft. En als het dat ook niet is, al was iemand nóg zo naar, het zal hem eer wanhopende met Judas doen lopen naar de strop, dan dat het hem zou brengen in de hemel; want niet de grootheid van de overtuigingen, maar Jezus en het geloof in Hem is de grond van de zaligheid. En heeft God u op een zachte wijze tot Jezus geleid, dank Hem er voor. Het is immers veel aangamer, zo lieflijk gelokt te worden, dan met zoveel naarheid en beroering?

c. Ik raad u: *wees nooit zo dwaas om te wensen, dat u de zonde in haar grootheid zo mocht zien als ze is; want geen mens op aarde was daartoe in staat.* Men zou onder dat gezicht in wanhoop moeten versmachten. Velen zijn er, die dat wel eens gewenst hebben, en als God hun er maar iets van deed zien, moesten zij bidden, dat het toch weer werd weggenomen, want dat ze het niet konden dragen. Ik moet hier zeggen, zoals de Heere Jezus tot de discipelen: "Gij weet niet wat gij begeert", Matth. 20 : 22.

(2) Of gaat uw bekommering daarover, dat u de tijd en plaats van uw verandering niet weet, maar dikwijls met een ontwaakt gemoed wel zijt heengegaan, en dat u daarom niet weet waar u het werk beginnen moet?

Ik antwoord:

a. *Dank er God voor*, dat Hij u al uw leven met een ontwaakt geweten heeft doen heengaan. Het is een bewijs, dat Zijn oog ten goede over u was, om u daardoor te bewaren voor veel zonden.

b. Was uw opvoeding stil en zedig? Werd u niet veel ingewikkeld in de wereld? U kon uzelf dan te gemakkelijker daarvan aftrekken, daar anderen dikwijls lang tussenbeide staan.

c. Bedenk, *dat het niets tot het wezen van de zaak doet, of u de tijd van uw verandering kunt noemen*; even weinig als het doet tot het wezen van een mens, of hij het ogenblik van zijn geboorte weet of niet; als hij maar weet, dat hij een mens is.

d. *Zie eens enige tijd terug en vraag uzelf eens af: ben ik nu niet anders dan ik toen was? Zie ik de waarheden niet in een ander licht? Voel ik geen andere begeerten? Heb ik nu geen andere pogingen en werkzaamheden? Kan ik wel berusten in het uitwendige, zoals ik toen kon doen? Is het mij niet tot blijdschap als ik gevoel, dat de overtuigingen aanhouden, dat ze meer doorzetten, als ze mij naar Jezus drijven?*

Kunt u op dit alles hartelijk ja zeggen? Welnu, werp dan uw staat niet weg omdat u de tijd niet weet, wanneer God Zijn werk in u begon, maar zeg met de blindgeborene: "Een ding weet ik, dat ik blind was en nu zie; maar hoe Hij mij de ogen geopend heeft, weet ik niet", Joh. 9 : 25.

(3) Bent u bekommerd omdat God u niet zo plotseling en als op éénmaal, maar van tijd tot tijd uit de wereld getrokken heeft, en daarom in vrees, dat het nu ook wellicht weer zal overgaan, zoals het tevoren wel gebeurd is?

Ik antwoord:

a. Mogelijk is het vóór deze, toen de overtuiging eerst begon, ook ware genade geweest, maar omdat God het zo krachtdadig niet liet doorwerken, zijn die eerste vonkjes wat uitgedoofd. En door zulke wegen werd uw hart stilletjes van de liefde van de wereld afgetrokken en als gereed gemaakt en toebereid tot een volkomen overgang naar God en Zijn dienst. Want de overtuigingen mogen weer zijn overgegaan, maar gingen ze wel zo geheel over, dat ze niet nalieten een ontwaakt geweten, dat u voor veel dingen bewaarde, die u met die ruimte niet durfde of kon doen als voor deze? Bleef er niet altijd vreze en ontzag voor God in u over?

b. Onderzoek eens of uw vorige overtuigingen niet meer voortkwamen uit schrik en vrees voor de rechtvaardigheid van God en de straf, die op de zonden volgt, dan wel uit liefde en hoogachting voor God. Ziet u nu niet meer het verfoeilijke van de zonde zelf, omdat ze u zo ongelijkvormig aan God maakt? Ziet u nu niet meer waardigheid en beminlijkheid in de dienst van God dan tevoren?

c. Heeft het nu niet al veel verandering in u teweeggebracht? Terwijl uw hart tevoren nog zo hunkerde naar de wereld, gaat het nu niet naar God en Christus uit? Daar u van de wereld en haar vermaken en gezelschappen niet kon afstappen, wilt u die nu niet verlaten en u voegen bij degenen, die de Heere vreezen? Waar uw eenzaamheid u tot een last was, is deze nu niet uw grootste vermaak en blijdschap? Ondervindt u dit? Dan moogt u hoop scheppen, dat God de hand aan u gelegd heeft.

d. Bent u bekommerd, dat, als u dezelfde gelegenheid tot zondigen kreeg, het weer over zou gaan? Die bekommering is goed; het is een bewijs, dat uw onmacht u ontdekt is, en het zal u te meer bij God doen aanhouden, dat het werk toch waarheid zijn moge.

e. En hier moet ik in het algemeen tot waarschuwing zeggen: wie u bent, wacht u toch zorgvuldig, dat u nooit de eerste overtuiging in iemand tegengaat, opdat u geen oorzaak wordt van het naar en troosteloos leven van een ziel, die bij God dierbaar is. En gij, overtuigden, stuit het nooit in uzelf; laat de bewegingen, die in uw hart zijn, toch nooit door iets zondigs verzetten. Daar legt de duivel het maar op toe, om u in zijn strik te houden. Nee, kweekt het aan, wekt het op door alle middelen, totdat het tot een volkomen overgave aan de Heere komt.

(4) Vreest u, dat u de zonde tegen de Heilige Geest gedaan hebt, en geeft u daarom alle hoop van zaligheid op?

a. *Geloof, dat het een list van de duivel is om u moedeloos te maken*, om u hierdoor als met een pak bezwaard te doen heengaan.

b. U zegt: ik heb die zonde gedaan. Maar ik geloof niet, dat u zelf weet wat die zonde is. Want indien u het wist, zou u overreed moeten zijn, dat ge u daaraan niet hebt schuldig gemaakt. Want de zonde tegen de Heilige Geest kan niet gedaan worden dan door verstandigen, die wel overreed zijn van de waarheden, maar die dezelve zonder noodzaak, om tijdelijk voordeel, uit haat tegen God, verloochenen, zonder ooit berouw te hebben. Want indien iemand, die deze zonde doet, zo'n berouw kon hebben, dat hem naar God toe dreef, er zou voor hem zowel vergeving zijn als voor anderen; maar God geeft zulken over aan de verharding van hun hart. Leg uw hart nu eens hier bij neer en vraag uzelf af, of u ooit zo'n zonde begaan hebt. Ik weet, dat u met nee moet antwoorden, want dan zou u geen berouw hebben. Het zou uw gemoed niet zo bezwaren, uw zonden zouden u niet naar God heen drijven om verzoening. Laat u dan daardoor niet ophouden.

(5) Of denkt gij, dat u niet bent uitverkoren en daarom niet zult zalig worden?

Maar welke grond hebt u om dat te denken? Hebt u in Gods raad ingezien? Dat zijn immers verborgen dingen, die voor de Heere zijn? Zolang als iemand leeft, zijn er geen volstreckte bewijzen, dat hij verworpen is, dan alleen de zonde tegen de Heilige Geest. Maar daar zou ik evenwel nog niet absoluut over durven oordelen, omdat de bevinding ons al geleerd heeft tot welke hoogte iemands zonden kunnen komen, die evenwel nog bekeerd wordt. Wij kunnen de rijkdom van Gods genade geen palen zetten. Integendeel, de bewijzen, dat men niet verworpen, maar verkoren is, geeft Gods Woord overvloedig op. En dit is er één van: of men lust heeft om God te verkiezen en heilig te leven. Vraag dat uw hart af; en ondervindt u dat, dan moogt ge u hierdoor niet laten beroeren.

(6) Bent u bekommerd omdat u vreest, dat het voor u te laat is, dat u te lang hebt gewacht?

Dat is niet anders dan een list van de duivel. Het kan immers nooit te laat zijn om genade bij God te zoeken? Een overtuigend voorbeeld daarvan heeft God gegeven in de moordenaar, opdat niemand zou wanhopen; hoewel het ook geen grond van zorgeloosheid mag zijn voor anderen. Er werden er zowel ter elfder ure als ter negender ure geroepen, Matth. 20 : 5 6. En hebt u lang gewacht, te eerder is het tijd om u te haasten. God breidt Zijn handen de ganse dag ook voor u nog uit, en hij nodigt u tot Zijn gemeenschap.

Petrus Immens "De Godvruchtige Avondmaalganger" (blz 141/143 - 146/149)